

РЕШЕНИЕ

№ 6620

гр. София, 18.02.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 65 състав, в публично заседание на 04.02.2026 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Ванина Колева

при участието на секретаря Ирена Йорданова и при участието на прокурора Радослав Стоев, като разгледа дело номер **7766** по описа за **2025** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.203, ал.3 Административнопроцесуалния кодекс вр. с чл.1, ал.1 и чл. чл.2в, ал.1, т.1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди (ЗОДОВ), вр с чл. 4 §3 от Договора за Европейския съюз (ДЕС).

Образувано е по искова молба, вх. № 18764/24.07.2025г., от „ПИ ВИ ИНВЕСТ БГ“ ЕООД, ЕИК[ЕИК], със седалище и адрес на управление: [населено място], [улица], представлявано от управителя Х. Д., срещу Комисията за енергийно и водно регулиране (КЕВР), на основание чл.1, ал.1 ЗОДОВ за присъждане на обезщетение за имуществени вреди, пропуснати ползи, причинени от незаконосъобразно бездействие на КЕВР да изпълни задължението си по чл. 31б, ал.2 от Закона за енергетиката (ЗЕ) в периода 01.01.2024г. – 30.06.2024г. в общ размер от 102 422,28 евро главница (без ДДС), от който: 9 365.01 евро, формирани като произведение на произведеното и продаденото от ищеца количество електрическа енергия през месец януари 2024 г. /327.078 MWh x 56 лв. (28.63 Евро)/; 12 054.90 Евро без вкл. ДДС, формирани като произведение на произведеното и продаденото от ищеца количество електрическа енергия през месец февруари 2024г. /421.024 MWh x 56 лв. (28.63 Евро)/; 15 134.94 евро без вкл. ДДС, формирани като произведение на произведеното и продаденото от ищеца количество електрическа енергия през месец март 2024 г. /528.491 MWh x 56 лв. (28.63 Евро)/; 21 422,65 евро, формирани като произведение на произведеното и продаденото от ищеца количество електрическа енергия през месец април 2024 г. /748.201 MWh x 56 лв. (28.63 Евро)/; 21 492.13 евро, формирани като произведение на произведеното и продаденото от ищеца количество електрическа енергия през месец май 2024 г. /750,624 MWh x 56 лв. (28.63 Евро)/; 22 955.55 евро без, формирани като произведение на произведеното и продаденото от ищеца количество електрическа енергия през

месец юни 2024 г. /801,735 MWh x 56 лв. (28.63 Евро)/ и 14 583,23 лв. законна лихва за забава за периода 01.07.2024 г. до датата на завеждане на исковата молба (24.07.2025 г.). Размерът на иска е изменен с молба, представена в открито съдебно заседание на 04.02.2026г. При условията на евентуалност вредите се претендират на основание чл.2в, ал.1, т. 1 ЗОДОВ, във вр. с чл.203 и сл. АПК от нарушение правото на ЕС - чл. 4, параграф 3 и чл. 6, параграфи 1 и 2 от Директива 2018/2001; принципа на правната сигурност и принципа на защита на оправданите правни очаквания.

В исковата молба са изложени подробни съображения, че постигнатата пазарна цена за базов товар на организиран борсов пазар за периода 01.07.2023 г. - 31.12.2023 г. и прогнозната такава за оставащия срок от ценовия период, а именно от 01.01.2024 г. - 30.06.2024 г., сравнени с определената прогнозна пазарна цена по Решение № Ц-13 от 30.06.2023 г. показват съществено изменение с над 15 на сто (съгласно справки от БНЕБ за средни цени на дневна база на пазар „Ден Напред“ за периода Юли - Декември 2023 г., поради което за КЕВР е възникнало задължение за промяна на прогнозната пазарна цена за периода 01.01.2024 г. - 30.06.2024 г. В подкрепа представя писмени. Ищецът посочва, че размерът на пропуснати ползи се изразява в стойността на осуетеното вследствие на незаконосъобразното бездействие на органа конкретно увеличение на имуществото, което се явява чистият пропуснат приход от реализация на електрическата енергия на ищеца. Вредата на ищеца се изразява в разликата между по-високата премия, която е било задължително да се определи от КЕВР и премията, която ищецът е получил от ФСЕС.

Относно предявеният в условията на евентуалност иск се твърди нарушение на чл. 4. параграф 3 и чл. 6, параграфи 1 и 2 от Директива (ЕС) 2018/2001 на Европейския парламент и на Съвета за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници („Директива 2018/2001“) и на принципите на правна сигурност и защита на оправданите правни очаквания при упражняване на правомощията на държавата, които са й предоставени от Директива 2018/2001. Нарушението е извършено от КЕВР чрез неиздаване на дължим акт по чл. 316, ал. 2 от Закона за енергетиката („ЗЕ“) за изменение на определената с Решение Ц-13/30.06.2023г. от КЕВР средна прогнозна пазарна цена за базов товар за регулаторния период от 01.07.2023 г. до 30.06.2024г., въпреки че разликата с реалната пазарна цена на електрическа енергия, произведена от слънчева енергия, е била очевидна и съществена. Изложени са доводи, че извършеното от КЕВР нарушение на правото на ЕС само по себе си достатъчно съществено по смисъла на практиката на СЕС, тъй като в процесния случай КЕВР е нямала свобода на преценка как да действа. Твърди, че като пряка и непосредствена последица от извършеното от КЕВР нарушение на правото на ЕС, като производител на електрическа енергия от слънчева енергия чрез притежаваната фотоволтаична електроцентрала (ФЕЦ), е претърпял имуществена вреда под формата на пропусната полза.

В писмен отговор от 19.09.2025г. КЕВР изразява становище за недопустимост и неоснователност на исковите претенции. Оспорва периода, за който ищецът има основание да претендира вреди. Счита, че за КЕВР не е било налице задължение да издаде решение, като дори да се приеме обратното, то ищецът може да претендира вреди само за периода от 01.05.2024г. до 30.06.2024г. в условията на евентуалност от 01.01.2024г. Ответникът оспорва изчисленията на ищеца на размера на вредите като неправилно.

Участващият по делото прокурор от Софийска градска прокуратура дава заключение, че исковите претенции са основателни и доказани.

Административен Съд С. - град, I отделение, 65-и състав, след като взе предвид наведените от страните доводи, изразеното становище на представителя на СГП и се запозна с приетите по делото доказателства, намира за установено следното от фактическа страна:

Установено е, че ищецът „ПИ ВИ ИНВЕСТ БГ“ ЕООД притежава обект за производство на електрическа енергия от слънчева енергия – малка електроцентрала с фотоволтаични модули с инсталирана мощност 4999 kWh („ФТЕЦ Ч.“), находяща се в ПИ № 000574, в землището на [населено място], [община], област С..

На 11.07.2012г. ФЕЦ Ч. е въведен в експлоатация с Разрешение за ползване № СТ-05-809/11.07.2012 г., издадено от зам.началник на ДНСК – МРРБ (л. 78).

На 18.12.2012 г. Ищецът е сключил с „ЕНЕРГО-ПРО Продажби“ АД, ЕИК[ЕИК] („ЕНЕРГО-ПРО“) Договор № 321/2012г. за изкупуване на електрическа енергия, произведена от възобновяем енергиен източник („Договор за изкупуване“) (л. 77). Съгласно чл. 1, ал. 1, вр. чл. 16, ал. 3 от Договора за изкупуване, ЕНЕРГО-ПРО е било задължено да изкупува произведената активна електрическа енергия, в рамките на целия срок на действие на договора, по цена в размер на 237,05 лева / МВтч без ДДС, съгласно Решение № Ц-18 от 28.06.2011г. на ДКЕВР, (което ценово решение е в сила към датата на въвеждане в експлоатация на ФЕЦ Ч. дере - 11.07.2012г). Според чл. 2, ал. 1 от Договора за изкупуване, същият има срок на действие 20 години.

През 2015г. със ЗИД на ЗЕ, обн. ДВ, бр.56 от 24.07.2015г., са приети промени в ЗЕВИ, като съгласно чл.31, ал.5, т.1 от ЗЕВИ, произведената от възобновяеми източници електрическа енергия се изкупува от обществения доставчик по преференциална цена до размер на нетното специфично производство. С тези изменения е въведено понятието нетно специфично производство за целите на определяне на преференциални цени, а именно средногодишното производство на електрическа енергия от 1 kW инсталирана мощност, съгласно решението на КЕВР за определяне на преференциални цени, след приспадане на собствените нужди (§ 1, т. 29 от ДР на ЗЕВИ).

Съгласно т.4.13 от Решение № СП-1 от 31.07.2015г. на КЕВР (л. 108), нетното специфично производство на електрическа енергия за преференциална цена в размер на 237,05 лв., съгласно Решение № Ц-010 от 30.03.2011 на ДКЕВР, е в размер на 1188 kWh /приложимо за Ищеца/.

След влизане в сила на § 68 от ПЗР към ЗИД на ЗЕ, на 31.10.2018г. Ищецът е сключил с Фонд „Сигурност на електроенергийната система“ (ФСЕС) Договор № ВЕИ - 19/31.10.2018г. за компенсиране с премии за ФЕЦ Ч. („Договорът за компенсиране с премии“) (л. 55 - гръб). Съгласно чл. 1 от договора за компенсиране с премии, предмет на договора е компенсирането на ищеца чрез изплащането на премия за количеството електрическа енергия, произведено от ищеца и регистрирано с месечна гаранция за произход, за което ищецът е сключил сделки по чл. 100, ал. 4 и/или ал. 6 ЗЕ или на балансиращ пазар. Съгласно чл. 2 Фонд „Сигурност на електроенергийната система“ компенсира с премия производителя до размера на премията, дължима за нетното специфично производство на електрическа енергия, доколкото такава е определено за енергийния обект. Съгласно договорите за компенсиране с премии, размерът на премията за МВтч електрическа енергия се определя от КЕВР по реда на § 34, ал. 2 от Закон за изменение и допълнение на Закона за енергетиката, обн. ДВ, бр. 41 от 2019г., в сила от 21.05.2019г. ежегодно в срок до 30 юни като разлика между определената преференциална цена (237,05 лева/ МВтч без ДДС за ищеца) и определената за този период прогнозна пазарна цена за електрическа енергия. Посочено е, че КЕВР при необходимост изменя определената премия за МВтч електрическа енергия не по-често от веднъж на 6 месеца при условията на чл. 31а, ал. 2 ЗЕ. Определеното нетно специфично производство на Ищеца за ФЕЦ Ч. е в размер на 1 188 КВтч или за инсталирана мощност от 4 999 kWp се равнява на 5 939 МВтч за ФЕЦ Ч..

Съгласно чл. 21, ал. 1, т. 86 от ЗЕ, ежегодно в срок до 30 юни КЕВР определя премии за електрическа енергия от възобновяеми източници и от високоефективно комбинирано производство на електрическа и топлинна енергия, произведена от централи с обща инсталирана

електрическа мощност 500 kW и над 500 kW.

В чл. 31б, ал.3 ЗЕ (Доп. - ДВ, бр. 41 от 2019г., в сила от 21.05.2019г.) е предвидено, че Комисията има право при необходимост да измени определените премии, но не по-често от веднъж на 6 месеца, при условие че е налице съществено изменение между определената прогнозна пазарна цена за базов товар за този период спрямо постигнатата и прогнозната такава за оставащия срок от периода на организиран борсов пазар на електрическа енергия.

От 13.10.2023г., обн. В ДВ, бр. 86 от 2023г., разпоредбата на чл. 31б, ал.2 ЗЕ е изменена, като: "Комисията изменя определените премии, но не по-често от веднъж на 6 месеца, при условие че е налице съществено изменение между определената прогнозна пазарна цена за базов товар за този период спрямо постигнатата и прогнозната такава за оставащия срок от периода на организиран борсов пазар на електрическа енергия".

Съгласно легалната дефиниция на това понятие по смисъла на §1, т.16а от ДР на Наредбата №1 от 14 март 2017г. за регулиране на цените на електрическата енергия („НРЦЕЕ"), съществено изменение между определената прогнозна пазарна цена за базов товар за съответен период спрямо постигнатата и прогнозната такава за оставащия срок от периода на организиран борсов пазар" е налице, ако това изменение е в размер над 15 на сто.

С Решение № Ц-13 от 30.06.2023 г. за периода 01.07.2023г. - 30.06.2024г., Комисията е определила премии за производителите като разлика между приложимата преференциална цена 485,60 лв./МВтч и прогнозната пазарна цена за съответната група 250,27 лв./МВтч, изчислена на база определената от КЕВР прогнозна пазарна цена за базов товар за предстоящия регулаторен период в размер на 256,37 лв./МВтч и коефициента за групата 0,97619 (стр. 49 от решението). Определената премия, относима за ищеца, е в размер на 0.00 лв./МВтч., тъй като прогнозната цена за групата превишава преференциалната цена за Ищеца.

Между страните не е спорно и е установено от събраните по делото доказателства, че в исковия период не е налице изменение на определената от Комисията с Решение Ц-13/30.06.2023г. премия в размер на 235,33 лв./МВтч. Това е сторено с Решение № Ц-15 от 30.06.2024г.

По делото по искане на ищеца е допусната съдебно-икономическа експертиза (СИЕ), по която са допуснати и допълнителни въпроси формуирани от ответника. Експертизата е установила, че прогнозната пазарна цена за базов товар (ППЦБТ) за периода 01.01.2024 – 30.06.2024г. е в размер на 215,68 лв. МВтч. /на база постигната цена на електрическата енергия към края на м. декември 2023г. - 192,64 лв./МВтч и прогнозната цена за оставащия срок от периода на ЕЕХ по данни към м. ноември 2023г. - 238,72 лв./МВтч. Експертът е изчислил отклонение от 15,9 % на определената от КЕВР прогнозна пазарна цена за базов товар от 01.07.2023 г. спрямо постигнатата цена на пазар „Ден напред“ БНЕБ до м.12.2023г. и прогнозната цена за оставащия срок от периода – първо полугодие на 2024г., по данни за фючърсите за м. ноември 2023г. $/(256,37 - 215,68) : 256,37 = 15,9 \%$.

Вещото лице е изчислило, че постигната цена на пазар „Ден напред" на Българска независима енергийна борса, на база месечните доклади на БНЕБ към края на м. ноември 2023 г. е 199,27 лв. МВтч (средно м. юли - м. ноември 2023г.). Изчислена е и прогнозната цена на електрическата енергия за оставащия срок от периода на организиран борсов пазар, според информацията от Европейската енергийна борса по данни за фючърси през м. ноември 2023 г. (без корекция 5% надолу) - 238,72 лв./МВтч. На тази база вещото лице е дало заключение, че прогнозната пазарна цена за базов товар за периода е 219,00 лв./МВтч., т.е. налице е отклонение от 14,6 %, доколкото определената от КЕВР ППЦБТ от 01.07.2023 г. е 256,37 лв. МВтч $/(256,37-219,00) : 256,37 = 14,6\%$.

Пресметнато е отклонението в процентно съотношение на определената прогнозна пазарна цена

за базов товар за регулаторния/ценови период 01.07.2023г. - 30.06.2024г. съгласно Решение № Ц-13/ 30.06.2023г. на КЕВР, спрямо постигната цена на пазар „Ден напред“ на БНЕБ до м.12.2023 г. и прогнозната цена за оставащия срок от периода, по данни за фючърсите за м. ноември 2023 т. по Въпрос № 1 -> е 15,9%, превишава 15% и се определя за съществено. Според експерта, констатираното при експертната измeнeниe от 15,9% се обуславя извършването на изменение на премиите, изплащани от ФСЕС, за електрическата енергия, произведена от възобновяеми източници.

Определен е размерът на премиата, която е следвало да бъде определена за група „производители на електрическа енергия, произведена от слънчева енергия“ за периода, 01.01.2024г. - 30.06.2024г., като разлика между преференциална цена 237,05 лв./МВтч и изчислената при отговора на предходната задача прогнозна пазарна цена за групата 210,55 лв./МВтч, е в размер на 26,50 лв./МВтч. Вещото лице е изчислило приходите от премии, които "ПИ ВИ ИНВЕСТ БГ" ЕООД би получил от Фонд „Сигурност на електроенергийната система“ за период 01.01.2024г. - 30.06.2024 г., ако за произведената от ФЕЦ Ч. електрическа енергия е получил определената премия по предходната задача от 26.50 лв./МВтч. Разликата между реализираните приходи от продажби и от получени премии за периода 01.01.2024г. - 30.06.2024г. и приходите, които би получил от продажби и при коригирана премия, е на обща стойност 48 467.69 евро (без ДДС), което е равностойността на 94 794,55 лева (Таблица № 4).

В заключението, въз основа на пропуснати приходи от разлика в премиата, изплащана от ФСЕС, дадени по месеци в Таблица № 4, вещото лице е изчислило, че законната лихва за периода от 01.07.2024 г. до датата на подаване на исковата молба 24.07.2025 г. е в размер общо на 8 204,23 евро (16 046,07 лева) – Таблица № 5.

Заклучението по допуснатата експертиза е прието без възражения от страните, като спорът между тях е относно това как следва да бъде изчислено изменението между определената прогнозна пазарна цена за базов товар за съответен период спрямо постигнатата и прогнозната такава за оставащия срок от периода на организиран борсов пазар размерът на премиата и съответно размерът на пропуснатите от ищеца ползи.

При така установената фактическа обстановка съдът намира от правна страна следното:

Предявените главни икове с правно основание чл.1, ал.1 от ЗОДОВ са допустими.

Процесуалната легитимация на двете насрещни страни следва единствено от правното твърдение на ищеца. Тя се обуславя от заявената от ищеца принадлежност на спорното материално право - от претендираното или отричано от ищеца право. Поради това при проверката дали искът е предявен от и срещу надлежна страна, съдът изхожда от правото, което се претендира или отрича с исковата молба. За да бъде едно лице субект на процесуални правоотношения като страна е необходимо то да съществува към момента на завеждане на иска и да притежава процесуална правоспособност. Това е условие за допустимост на исковия процес, доколкото не може да възникне процесуално правоотношение по отношение на лице, което не съществува или не притежава процесуална правоспособност. Пасивната процесуална правоспособност по исковите за обезщетения по ЗОДОВ е ограничена от разпоредбата на чл.205 АПК, вр.чл.1, ал.2 ЗОДОВ, която предвижда, че искът за обезщетение се предявява срещу юридическото лице, представлявано от органа, от чийто незаконосъобразен акт, действие или бездействие са причинени вредите. Съгласно разпоредбата на чл.204, ал.4 АПК, незаконосъобразността на действието или бездействието се установява от съда, пред който е предявен искът за обезщетението. Дали вредите са причинени от административна дейност и дали са причинени от заявления с исковата молба ответник

са въпроси, свързани с основателността, а не с допустимостта на иска. По изложените съображения исковете са допустими в производство по реда на чл.203 и сл. АПК и подсъдни на Административен съд София-град съобразно чл. 7 ЗОДОВ.

Съгласно чл. 1, ал. 1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди (ЗОДОВ) държавата и общините отговарят за вредите, причинени на граждани и юридически лица от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на техни органи и длъжностни лица при или по повод изпълнение на административна дейност, както и за вредите, причинени от действието на отменени като незаконосъобразни или обявени за нищожни подзаконовни нормативни актове. Разпоредбата на чл. 2в от ЗОДОВ (ДВ, бр. 94 от 2019 г.) урежда ред за разглеждане на искове срещу държавата за вреди от нарушения на правото на Европейския съюз (ЕС). Съгласно чл. 2в, ал. 1, т. 1 ЗОДОВ административните съдилища притежават компетентност да решават спорове, при които се твърди, че вредите са причинени от достатъчно съществено нарушение на правото на Европейския съюз за вреди по чл. 1, ал. 1, както и за вреди от правораздавателната дейност на административните съдилища и Върховния административен съд. Тези искове се разглеждат по реда на АПК.

Съгласно чл. 203, ал. 1 и ал. 2 АПК исковете за обезщетения за вреди, причинени на граждани или юридически лица от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на административни органи и длъжностни лица, се разглеждат по реда на Глава единадесета. (чл. 203-207), като за неуредените въпроси за имуществената отговорност по ал. 1 се прилагат разпоредбите на Закона за отговорността на държавата и общините за вреди или на Закона за изпълнение на наказанията и задържането под стража. По силата на чл. 203, ал. 3 АПК (ДВ, бр. 94 от 2019г.) по реда на същата глава се разглеждат и исковете за обезщетения за вреди, причинени от достатъчно съществено нарушение на правото на Европейския съюз, като за имуществената отговорност и за допустимостта на иска се прилагат стандартите на извъндоговорната отговорност на държавата за нарушение на правото на Европейския съюз.

Относно основателността на исковите претенции съдът намира следното:

Ищецът претендира присъждане на обезщетение за пропуснати ползи в размер на 102 422,28 евро, следствие на незаконосъобразно бездействие на КЕВР - неиздаване на дължим акт по чл. 31б, ал.2 от ЗЕ, ведно със законната лихва за забава, считано от 01.07.2024г. до датата на завеждане на исквата молба - 24.07.2025г.

Основателността на иск с правно основание чл. 1, ал. 1 ЗОДОВ предполага установяване кумулативното наличие на визираните в разпоредбата предпоставки: незаконосъобразен административен акт, действие или бездействие на административен орган или негови длъжностни лица при или по повод изпълнение на административна дейност, настъпване на вреди от тях и причинна връзка между незаконосъобразния акт, действие или бездействие и вредоносния резултат. Съгласно разпоредбата на чл.4 от ЗОДОВ, отговорността на държавата по чл. 1, ал.1 от ЗОДОВ може да бъде ангажирана само за имуществените и неимуществените вреди, които са пряка и непосредствена последица от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на техни органи и длъжностни лица при или по повод изпълнение на административна дейност. При недоказване на която и да е от посочените предпоставки, обезщетение не се присъжда, като доказателствената тежест е за ищеца. Отговорността по предявените искове по чл. 1, ал. 1 ЗОДОВ е безвиновна, обективна за имуществени вреди, причинени от незаконосъобразно бездействие на КЕВР.

Първата предпоставка за ангажиране отговорността на ответника по ЗОДОВ – незаконосъобразното бездействие на административен орган или длъжностно лице при или по повод изпълнение на административна дейност е налице само, когато е налице бездействие на административен орган или длъжностно лице по негово задължение, произтичащо пряко от нормативен акт. Съобразно приложимата правна уредба и непротиворечивата съдебна практика на ВАС незаконосъобразно е всяко бездействие, представляващо неизвършване на действия в противоречие с предписано от императивна правна норма задължение. Бездействието е основание за отговорност, когато се изразява в неизпълнение на административни правомощия, възложени по силата на закона. Преценката за наличие на бездействие следва да бъде направена при анализ на нормативно установено задължение или възможност за действие. Задълженията като дължими фактически действия на конкретния административен орган следва да не са абстрактно, а конкретно регламентирани в Конституцията, закони и подзаконовите нормативни актове, за да е възможно да се ограничи кога тяхното неизпълнение влече последиците на чл. 1 от ЗОДОВ.

Под незаконосъобразно бездействие следва да се разбира дължими по силата на закона фактически действия. Незаконосъобразно бездействие по смисъла на чл. 203 АПК и чл. 1, ал. 1 ЗОДОВ е налице, когато административният орган не е изпълнил задължение за фактическо действие, което задължение произтича пряко от нормативен акт. Не е налице бездействие на административен орган в случаите на неизпълнение на задължение за произнасяне с волеизявление, т. е. за издаване на административен акт. Неизпълнението на задължения за волеизявление чрез произнасяне в срок, не представлява фактическо бездействие-основание за обезщетяване по реда на чл. 204, ал. 4 АПК и чл. 1, ал. 1 ЗОДОВ. В този смисъл е и практиката на ВАС - Решение № 6897 от 8.07.2022г. на ВАС по адм. д. № 11353/2021г., III о.; Решение № 5349 от 16.04.2014г. на ВАС по адм. д. № 6965/2013г., III о.; Решение № 7617 от 23.06.2015г. на ВАС по адм. д. № 13299/2014г., III о.; Решение № 7711 от 25.06.2015г. на ВАС по адм. д. № 10108/2014г., III о. и мн. др.

В чл. 31б, ал.2 ЗЕ изм., бр. 86 от 2023г., в сила от 13.10.2023г. е предвидено, че: “Комисията изменя определените премии, но не по-често от веднъж на 6 месеца, при условие че е налице съществено изменение между определената прогнозна пазарна цена за базов товар за този период спрямо постигнатата и прогнозната такава за оставащия срок от периода на организиран борсов пазар на електрическа енергия.”

Изменението на определените премии комисията извършва с решение-административен акт, представляващ волеизявление на властнически орган по смисъла на чл. 21, ал. 1 от АПК. Следователно, с посочената разпоредба за КЕВР се създава задължение при определени условия да извърши посоченото правно действие - да издаде административен акт, с който да измени определените премии.

При така установеното, не е налице една от кумулативно изискуемите се материалноправни предпоставки, обуславящи основателността на предявените претенции по иска - липса на пряка и непосредствена връзка с отменения административен акт, респ. липса на бездействие, което според тезата на ищеца е налично бездействие, изразяващо се в неиздаване на акт по чл. 31б, ал.2 ЗЕ. Съгласно посочената разпоредба при изпълнение на посочените в нея условия административният орган дължи издаване на административен акт, а не извършване на фактическо действие, с оглед на което всички доводи в жалбата, във връзка с

незаконосъобразно бездействие, са ирелевантни за правния спор.

Следователно, не е налице първата предпоставка за ангажиране отговорността на ответника по чл.1, ал.1 от ЗОДОВ – незаконосъобразно бездействие при или повод изпълнение на административна дейност. При липсата на тази предпоставка е излишно да се обсъждат останалите предпоставки, доколкото, за да възникне отговорността на ответника, следва да са налице кумулативно елементите от фактическия състав, доколкото при липсата на който и да е от елементите на посочения фактически състав не може да се реализира отговорността на държавата по реда на чл. 1, ал. 1 ЗОДОВ.

С оглед изложеното искът като неоснователен и недоказан следва да се отхвърли изцяло, както и акцесорните претенции за лихви.

Относно претендираните в условията на евентуалност вреди на основание чл.2в, ал.1, т. 1 ЗОДОВ, във вр. с чл.203 и сл. АПК от нарушение правото на ЕС:

Извъндоговорната отговорност за нарушения на правото на ЕС е уредена в чл.240, §2 от ДФЕС - в случай на извъндоговорна отговорност, Съюзът, в съответствие с основните принципи на правото, които са общи за държавите-членки, е длъжен да поправи вредите, причинени от неговите институции или служители, при изпълнението на техните задължения. Доколкото други първични актове на правото на ЕС (ПЕС) не уреждат обезщетяването на вредите, причинени от държавата за нарушения на ПЕС, тази възможност се извежда от практиката на Съда на европейския съюз (СЕС, Съдът).

Практиката на СЕС в тази материя - Решение от 19 ноември 1991 г. по съединени дела C-6/90 и C-9/90 и Решение от 5 март 1996 г. по съединени дела C-46/93 и C-48/93 - Съдът достига до извод, че "при такива обстоятелства правото на обезщетяване е признато от общностното право, при положение че са изпълнени три условия, а именно че: 1. нарушената правна норма има за предмет предоставянето на права на частноправните субекти, че 2. нарушението е достатъчно съществено и накрая, че 3. съществува пряка причинно-следствена връзка между нарушението на задължението, за което носи отговорност държавата, и вредата, претърпяна от увредените лица.

Що се отнася до условието относно неправомерното поведение на институция, изисква се да е установено достатъчно съществено нарушение на правна норма, която има за цел да се предоставят права на частноправни субекти (решения от 4 юли 2000 г., по дело C-352/98 P, EU: C: 2000: 361, т. 42 и 43 и решение от 9 септември 2008 г., по съединени дела C-120/06 P и C-121/06 P, EU: C: 2008: 476, т. 173). В мотивите на решение от 19 юни 2014 г., по съединени дела C-501/12—C-506/12, C-540/12 и C-541/12 се посочва, че що се отнася до второто условие (нарушението на съюзното право и достатъчно съществено), Съдът е имал възможност да уточни, че достатъчно съществено нарушение на правото на Съюза е установено, когато е налице явно и значително неспазване от държавата членка на ограниченията, които са наложени на нейното право на преценка, като факторите, които трябва да се вземат под внимание в това отношение, са по-конкретно степента на яснота и прецизност на нарушената правна норма, както и обхватът на свободата на преценка, която нарушената норма предоставя на националните власти (решение от 05.03.1996г. по съединени дела C-46/93 и C -48/93, т. 56, т.57 и т.58 и решение по дело C-452/06, EU: C: 2008: 565, т. 37). Следователно, правото на преценка на държавата членка представлява важен критерий за установяване на наличието на достатъчно съществено нарушение на правото на Съюза (решение по дело C-278/05, EU: C: 2007: 56, т. 72).

С оглед събраните по делото доказателства не се установи наличието на неправомерно

поведение и достатъчно съществено нарушение на правото на Съюза.

В случая се твърди, че е нарушени разпоредбите на чл. 4. параграф 3 и чл. 6, параграфи 1 и 2 от Директива (ЕС) 2018/2001 на Европейския парламент и на Съвета за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници („Директива 2018/2001“) и нарушение на принципите на правна сигурност и защита на оправданите правни очаквания при упражняване на правомощията на държавата, които са й предоставени от Директива 2018/2001. Нарушението е извършено от КЕВР чрез издаване на дължим акт по чл. 31б, ал. 2 ЗЕ за изменение на определената с Решение Ц-13/30.06.2023г. от КЕВР средна прогнозна пазарна цена за базов товар за регулаторния период от 01.07.2023 г. до 30.06.2024 г., въпреки че е било налице съществено изменение между определената прогнозна пазарна цена за базов товар за този период спрямо постигнатата и прогнозната такава за оставащия срок от периода - над 15 на 100. съобразно дефиницията по § 1, т. 16а от ДР на Наредба № 1 от 14.03.2017г. за регулиране на цените на електрическата енергия.

В чл. 4 на Директива 2018/2001 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2018г. за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници е предвидено, че с оглед да се постигне или преизпълни целта на Съюза, установена в член 3, параграф 1, и приносят на всяка държава членка за тази цел, определен на национално равнище за разгръщането на енергията от възобновяеми източници, държавите членки могат да прилагат схеми за подпомагане.

В чл. 4 параграф 4 е посочено, че: държавите членки гарантират, че подпомагането за възобновяема електрическа енергия се предоставя по открит, прозрачен, конкурентен, недискриминационен и разходоефективен начин. Държавите членки могат да предвидят освобождаване на малки инсталации и демонстрационни проекти от участие в тръжни процедури. Освен това държавите членки могат да разгледат възможността за създаване на механизми за гарантиране на регионална диверсификация на разгръщането на електрическа енергия от възобновяемите източници, по-специално за осигуряване на разходоефективна системна интеграция.

В чл. 6 (Стабилност на финансовото подпомагане) , параграф 1 и 2 от Директива 2018/2001 е предвидено, че: Без да се засягат адаптациите, необходими за съобразяване с членове 107 и 108 ДФЕС, държавите членки гарантират, че равнището на подпомагане и съответните условия, свързани с подпомагането, предоставено на проекти за енергия от възобновяеми източници, не се преразглеждат по начин, който да оказва отрицателно въздействие върху предоставените по това подпомагане права и да подкопава икономическата жизнеспособност на подпомаганите проекти. Държавите членки могат да коригират равнището на подпомагане съобразно обективни критерии, стига тези критерии да са установени в първоначалното съставяне на схемата за подпомагане.

В случая разпоредбата на чл. 4, параграф 3 на Директива 2018/2001 оставя възможността за прилагане на схеми за подпомагане в дискрецията на държавите членки, поради което сочените за нарушени разпоредби на правото на ЕС не създават задължение за тях да прилагат такива схеми и по аргумент за по-силното основание да ги актуализират на шест месеца. Следователно, посочените разпоредби не създават за частноправните субекти право на всеки шест месеца размерът на изплащаното им подпомагане да се актуализира по конкретен начин.

От изложеното следва, че като не е издал акт по чл. 31б, ал. 2 от ЗЕ за изменение на

определената с Решение Ц-13/30.06.2023 г. от КЕВР средна прогнозна пазарна цена за базов товар за регулаторния период от 01.01.2024 г. до 30.06.2024 г., КЕВР не е нарушил съществено посочените правни норми на Директива 2018/2001 и принципите на правна сигурност и защита на оправданите правни очаквания при упражняване на правомощията на държавата, които са й предоставени от Директива 2018/2001.

В случая от установените факти не би могло да се заключи, че е налице достатъчно съществено нарушение на правото на Съюза. Според мотивите на Решение от 5 март 1996 г. по съединени дела C-46/93 и C-48/93, решаващият критерий, за да се приеме, че дадено нарушение на общностното право е достатъчно съществено, е този на явно и значително неспазване от държава членка на границите, които са наложени на нейната свобода на преценка. В това отношение сред елементите, които компетентната юрисдикция може да вземе предвид, следва да се посочат степента на яснота и прецизност на нарушената правна норма, както и обхватът на свободата на преценка, която нарушената норма предоставя на националните или общностните органи, умисълът или непредпазливостта при неизпълнението на задължението, извинимият или неизвиним характер на евентуална грешка при прилагане на правото, както и обстоятелството, че поведението на общностна институция може да е допринесло за бездействие, за приемане или за запазване на национални мерки или практики, които противоречат на общностното право. При всички положения едно нарушение на общностното право е явно съществено, когато е продължило въпреки постановяването на решение, установяващо твърдяното неизпълнение на задължение, на решение по преюдициално запитване или на трайно установена практика на Съда в конкретната област, от които е видно, че въпросното поведение съставлява нарушение.

На следващо място СЕС припомня, че когато за нарушение на общностното право отговорност носи държавата, действаща в област, в която разполага с широко правомощие за преценка за извършване на нормативен избор, признаването на право на обезщетение въз основа на общностното право е поставено в зависимост от условието, че разглежданото нарушение е достатъчно съществено. Определени обективни и субективни обстоятелства, които в рамките на националната правна система могат да бъдат свързани с понятието за вина, са също така релевантни при преценката дали дадено нарушение на общностното право е или не е достатъчно съществено. От посоченото следва, че задължението за обезщетяване на вредите, причинени на частноправни субекти, не може да бъде поставено в зависимост от изведено от понятието за вина условие, което надхвърля пределите на достатъчно съществено нарушение на общностното право

Изискването за достатъчно съществено нарушение на правна норма, която има за цел да се предоставят права на частноправни субекти, цели, независимо от характера на съответния незаконосъобразен акт, да предотврати случаите, в които рискът от понасяне на вредите, които претендират засегнатите лица, накърнява способността на съответната институция да упражни в пълна степен правомощията си в обществен интерес, както в рамките на нормативната си дейност или на дейността, включваща упражняването на избор от областта на политическата икономия, така и в сферата на административните / правомощия, при това без да пренася върху трети лица тежестта на последиците от явни и неизвиними нарушения (вж. решения от 23 ноември 2011 г., S. /Съвет, T-341/07, EU: T: 2011: 687, т. 34 и цитираната съдебна практика, и от 25 ноември 2014 г., S. N. S. /Съвет, T-384/11, EU: T: 2014: 986, т. 51). в тази връзка в дискрецията на

КЕВР е да съобрази и обществения интерес на потребителите при увеличаване размера на премията.

Не се установява достатъчно съществено нарушение на цитираните правни норми от Директива (ЕС) 2018/2001 и на принципите на правна сигурност и защита на оправданите правни очаквания при упражняване па правомощията на държавата, които са предоставени от Директива 2018/2001.

Що се отнася до условието за наличие на вреда съгласно съдебната практика на СЕС решения от 27 януари 1982 г., по дело 51/81, EU: C: 1982: 20, т. 9, решене от 13 ноември 1984 г., по дело 256/80, 257/80, 265/80, 267/80, 5/81, 51/81 и 282/82, EU: C: 1984: 341, т. 9 и решение от 16 януари 1996 г. по дело T-108/94, EU: T: 1996: 5, т. 54) извъндоговорната отговорност на Съюза може да бъде ангажирана само, ако ищецът наистина е претърпял действителна и сигурна вреда. Ищецът трябва да докаже, че това условие е изпълнено (вж. решение от 9 ноември 2006 г. по дело C-243/05 P, EU: C: 2006: 708, т. 27) и по-специално да представи убедителни доказателства както за наличието, така и за размера на вредата (вж. решение от 16 септември 1997 г., по дело C-362/95 P, EU: C: 1997: 401, т. 31 и др.).

Ищецът твърди, че претърпените вреди са в размер на 102 422,28 евро (съгласно молба за изменение на размера на предявения иск на основание чл. 214 от ГПК, л. 476 от делото) пропуснати ползи и представляват разликата между сумата, която ищецът би получил, ако бе постигната гарантираната преференциална цена и сумата, която ищецът реално е получил като приход през регулаторния период (от 01.01.2024г. – 30.06.2024г). За доказване размерът на претендираните вреди по делото е прието заключение по допуснатата СИЕ. При условие, че няма издадено решение на КЕВР, размерът на вредите е изчислен от вещото лице, въз основа на начина, по който се определя размерът на премията, която е следвало да бъде определена за група „производители на електрическа енергия, произведена от слънчева енергия" за периода.

Условието за наличие на причинно-следствена връзка е изпълнено, когато съществува непосредствена връзка като между причина и следствие между допуснатата от въпросната институция неправомерност и претендираната вреда — връзка, която ищецът трябва да докаже. Съюзът може да носи отговорност само за вреди, произтичащи достатъчно пряко от неправомерното поведение на съответната институция (вж. в този смисъл определение от 5 юли 2007 по дело C-255/06 P, непубликувано, EU: C: 2007: 414, т. 61). В случая, след като не се констатира неправомерност, не може да се говори и за причинна връзка.

Предвид изложеното, съдът приема, че в случая не е налице достатъчно съществено нарушение на правна норма на Директивата, предоставяща права на частноправните субекти. Тъй като реализирането на отговорността на държавата и общините по чл.2в, ал.1, т.1 от ЗОДОВ е обусловено от кумулативното наличие на всеки от елементите от състава на отговорността при липса на първата предпоставка следва да се приеме, че искът по отношение на ответника е неоснователен и недоказан. Предвид неоснователността на главния иска, неоснователна е и претенцията за присъждане на лихви върху главницата.

В съответствие с изхода от спора, на основание чл. 10, ал.2 от ЗОДОВ, ищецът следва да бъде осъден да заплати разноските по производството в общ размер на 528,98 евро, от които 375,59 евро – заплатено от ответника възнаграждения за вещо лице и юрисконсултско възнаграждение в размер на 153,39 евро (300 лв.), съгласно чл.27 от

Наредбата за заплащане на правната помощ, вр. с чл. 37 от Закона за правната помощ във връзка с чл. 10, ал.4 от ЗОДОВ.

По изложените съображения, Административен съд София-град, Първо отделение, LXV състав,

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ иска на „ПИ ВИ ИНВЕСТ БГ“ ЕООД, ЕИК[ЕИК], със седалище и адрес на управление: [населено място], [улица], представлявано от управителя Х. Д., срещу Комисията за енергийно и водно регулиране (КЕВР), на основание чл.1, ал.1 ЗОДОВ за присъждане на обезщетение за имуществени вреди, пропуснати ползи, причинени от незаконосъобразно бездействие на КЕВР да изпълни задължението си по чл. 31б, ал.2 от Закона за енергетиката (ЗЕ) в периода 01.01.2024г. – 30.06.2024г. в общ размер от 102 422,28 евро главница (без ДДС), и 14 583,23 лв. законна лихва за забава за периода 01.07.2024 г. до датата на завеждане на исковата молба - 24.07.2025 г.

ОТХВЪРЛЯ иска на „ПИ ВИ ИНВЕСТ БГ“ ЕООД, ЕИК[ЕИК], срещу Комисия за енергийно и водно регулиране, [населено място], за присъждане на обезщетение за имуществени вреди –пропуснати ползи в размер на 102 422,28 евро, на основание чл.2в, ал.1, т. 1 ЗОДОВ, във вр. с чл.203 и сл. АПК от нарушение правото на Европейския съюз - чл. 4, параграф 3 и чл. 6, параграфи 1 и 2 от Директива 2018/2001, както и принципа на правната сигурност и защита на оправданите правни очаквания, като в периода от 01.01.2024г. – 30.06.2024г. не е издала акт по чл.31б, ал.2 от Закона за енергетиката, ведно със законната лихва за забава, считано от 01.07.2024г. до датата на завеждане на исковата молба – 24.07.2025 г.

ОСЪЖДА “ПИ ВИ ИНВЕСТ БГ“ ЕООД, ЕИК[ЕИК], да заплати на Комисията за енергийно и водно регулиране разноски по делото в размер на 528,97 евро (петстотин двадесет и осем евро и 97 цента).

Решението може да бъде обжалвано пред Върховния административен съд в 14-дневен срок от съобщаването му.

Съдия: